

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre. 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 4 kr.
Hétfői szám 2 kr.

Megjelen minden **hétfőn** délben, **szerdán, pénteken és vasárnap** reggel.

Felolós szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY

Főmunkatárs:

Dr. RÉVÉSZ ERNŐ

Yladóhivatal:

Kossuth-utca Vojnich-palotában

Szerkesztőség:

Kossuth-utca Vojnich-palotában

Nyitástár soronként 20 krajczár

Különfélék.

— **Március 15-ike városunkban.** A „Nemzeti Casino» által kezdeményezett hazafias mozgalom, amely oda irányul, hogy március 15-ének 50 éves évfordulója alkalmából a magyar történelem egyik legdicsebb napja városunkban is imponzánsan ünnepelessék meg — tegnap nyilvánkozott meg először a Casino által egybehívott ülésen. A tegnapi gyűlésen megjelentek: a „Szabadkai első nőegylet“, „Szeretet“ről címzett nőegylet, izr. nőegylet, Fehér kereszt egylet, Polgári olvasókör, Nép-kör, Kath. legényegylet, Sport egylet, szabadkai ált. tkpéztár, tkpéztár és népbank, Keresk. és iparbank, Dalegyesület és nemzeti casino képviselői és a hatóság képviselőiben Szalay Mátyás főkapitány. Az értekezlet Farkas Zsigmond elnöklete alatt elhatározta, hogy egy közös, nagy és lehetőleg szabad téren, tehát mindenki által hozzáférhető március 15-iki ünnepélyt rendez, melynek a részleteit a minden egylet által kiküldendő egy-egy tagból alakítandó végrehajtó bizottság állapítja meg. Előre látható tehát, hogy március 15-ikének ünnepe városunkban fényesen fog megünnepeltetni. A nagy közönség teljes bizalommal néz elébe a rendező bizottság működésének!

— **Március 15.** Az új-szivaczi olvasóegylet legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy a sajtószabadság 50 éves évfordulóját nagy fénytel és pompával megünnepeli. Ez a lelkesen hozott határozat — tekintettel Uj-Szivacz község tisztán német ajku lakosságára — eléggé mutatja a község hazafias érzületét.

— **A kishegyesi iparos osztály hazafias szép ünnepélyre** készül március 15-én. „A hét vezér megjelenése a szasztaszeri nemzetgyűlésen“ lesz ábrázolva a szabad mezőn. A közönség körében annál nagyobb az érdeklődés az ünnepély iránt, mert a 7 vezér és koszorús lányok szónoklata és felkőszöntője Lénárd József, egy egyszerű asztalos mester tollából került ki.

— **Az új munkástörvény.** Holnap lép életbe az új munkástörvény (1898. II. t. cz.) és az annak végrehajtására és életbeléptetésére vonatkozó 1999/89 számú ministeri rendelet. Rendőrségünknel már tanulmány tárgyává tették az új törvényt és a mai napon az alkapitányok közötti tárgyalási rend is meg lesz állapítva. Előreláthatólag olyan massát fog ez nyújtani, amely alihai nem szükségessé fogja tenni, hogy még egy állás szerveztessék, miután minden munkaszerződésnek bíróság és szigorú büntetés terhe alatt a rendőrség előtt kell kötetnie. Ez a munkátat egyébiránt külön díjazással jár.

— **Bácskai Nimród.** Latinovics Géza bácskai nagybirtokos folyó hó 24-én utazott Szalay

Imre országgyűlési képviselővel Hercegovinába, Utovo Blatora vadászni. E tő terjedelmére nézve kétszer akkora mint a fehérmezei velencei tő, benne egész télen át a vad kácsák és szárcsák milliói tanyásznak, valamint roppant sok vízi szalonka. A környéken ezen felül sok ragadozó madár található, nem ritka a dögkeselyű sem. A vadászat minden tekintetben érdekesnek ígérkezik.

— **A kalocsai-bácsi érseki megye** 1898. évről szóló Névtárát (egyházmegyei schematismust) e héten küldte szét az érseki iroda. A nagy gondnal és pontossággal összeállított vastkos 220 lapnyi füzet érdekes adatokat tartalmaz a nagy egyházmegyének — mely egész Bácsme gyét, Pest és Csongrád megyék jelentékeny részét foglalja magában — vallási és népnevelési viszonyaira nézve. Hü képét adja továbbá a népesedési mozgalmaknak. Ime a közérdekű füzet néhány adata: az 1000-ik évben sz. István királytól alapított egyházmegye első főpapja a magyar sz. koronát Rómából hozó Asztrik volt, kinek Császka György érsek, jelenlegi főpásztorunk a 81. utóda. Az 1747. évben megújított főkapitálnak mostani nagyrépostja, dr. Hopf János v. püspök a 14. a nagyrépostok sorában. Az egyházmegyei papság létszáma, ide nem érve a 93. növendékpapot, jelenleg 270, kik 116 parochián lelkipásztorokodással foglalkoznak, vagy a tanügy és egyházkormányzat terén működnek. Három szerzetesrend van az egyházmegye területén 5 házzal: a Jezusitársasági, cisztercita és sz. Ferenc rend. A rendi tagok összes száma 120. Három női szerzetesrend 19 zárdában 321 taggal, a leányoktatás és betegápolás áldásos munkáját végzi. Érdekes tudni, hogy nyelvi tekintetben a plébániák így csoportosíthatók: magyar 50, német 20, magyar-német 12, magyar-bunyevác 10, magy.-ném.-bunye vácz, 19, német-bunye vácz 4, tót-magyar 1. A lélekszám az egész egyházmegyében 841,183, Ebből katolikus 571,155, görög-keleti 117, 615, lutheranus 79,343, kálvinista 45,430. zsidó 25,140.

— **Eljegyzés.** Dr. Bikár Nenád, zombori ügyvéd a napokban jegyezte el Novics Milica kisasszonyt, Novics volt horvát tartományi képviselő leányát, Ujvidéken.

— **Elhalasztott estély.** A bajai kereskedő ifjak egylete által febr. 26-ára hirdett művészestély Csillag Teréz asszony akadályoztatása folytán rövid időre elhalasztatott.

— **Magyarország népesedése 1897-ben.** A központi statisztikai hivatal adatai szerint Magyarországon és Fiumében az 1897. évben élve született 644,038 gyermek, halva 14,643; a halalozások összes száma 451,823, a népeség szaporodása tehát 192,215 lélek.

— **Éjjeli csendzavarás.** Alig mulik el egy nap, hogy panaszszal ne fordulna hozzánk a

közönségből valaki, hogy sokszor ugyszólván közveszélyes dolog az éjjeli órákban Szabadkán az utcán végig menni, a sok botrányt csináló éjjeli mulatók miatt, akik sokszor minden ok nélkül belekötnek a békés polgárokba. Ezért már felszólaltunk többször és különösen a táncziskolák publikumára tesszük figyelmessé a rendőrséget.

— **A takarékpénztár és népbanknál** tegnap megejtett választások eredménye a következő: Felügyelő bizottság: Elnök: Dr. Gyorgyevics Szredoje 565. Tagok: 1. Haverda Mátyás 565. 2. Váli Antal 565. 3. Vermes Gábor 565. 4. Lichtneckert András 565. Választmányi tagok: 1. Hoffmann Máté 565. 2. Lang József 565. 3. Kendvay Antal 565. 4. Manojovics István 405. 5. Paul György 206. 6. Polyakovics Alajos 565. 7. Sztéutics János 555. 8. Törley Gyula 565. Lyubibratics Kelemen 185. Schwartz Péter 174. Póttagok: Sztantics József 356. Lyubibratics Kelemen 283. Mauree Nándor 377. Kráhl Lipót. 208. Sztokovics Dusan 326. Golinszky Ágoston 220. Schwartz Péter 10 szavazattal.

— **Merénylet egy király ellen.** A görög király ellen merényletet követtek el tegnap, amely szerencsére nem sikerült. A tett elkövetői nyomtalanul eltűntek. A királyi kocsi sira, tett első lövés a kocsi mellett ülő király vadászt lábán sebesítette meg. Midőn a második golyó a koci mellett elsővöltőt, a király felállott, előre hajolt, hogy testével védje meg a mellette ülő Mária hercegnőt. Egyik lő is megebesült, de csak könnyen és így tovább vágthatott.

— **Csöd.** Ifj. Klein Jakab utóda helybeli kereskedő (bazáros), ki néhány nap előtt lett fizetéseképtelen, ma csődöt kért maga ellen.

— **Hirtelen halál.** Pancsics S. Tavankut pusztai gazda ma délelőtt hirtelen rosszul lett. A beteget rögtön kocsi sira tették és a Mária Valéria kórházba indultak vele. — Mire azonban a kórházhoz értek a szerencsétlen ember már kiszenvedett, úgy hogy az elcsúszó mentők csak holttestet vihették be a kórházba, hol az orvosok a halálát constatálták. Mint értesülünk Pancsics már régebbi mellbetegségben szenvedett.

— **A háborgó Pális.** Nemcsak a Balaton háborgó, hanem a Pális is. El is vártuk tőle, hogy legalább ebben a tekintetben ne maradjon hátra. Csakhogy ez a kis mulatság nagyon sok pénzünkre fog kerülni. Néhány nap óta ugyanis a szél annyira felkorbácsolta a vizet, hogy a drága pénzen felépített kőpartot össze-vissza adjustálta, — úgy hogy a reperálása sok pénzbe fog kerülni. A víz annyira kimosta a partot, hogy a virágokkal beültetett teret is megingatta alapjában és a rózsafák a levegőben lógnak. Hát meri e még Valaki

mondani, hogy a mi Palicsunk nem élénk mikor a holt saisonban is beszéltet magáról?

— **Nagybeteg jótékony uri nő.** Hevesi Bischitz Dávidné, a jótékonyaságról ismert uri nő, aki egész életét a humanizmusnak szentelte, mint részvételt értesülünk, súlyos betegen fekszik Budapesten vigadóterei 1. szám alatt levő lakásán Bischitzné tíz nap előtt fekiúdt ágyba de baját úgy ő maga, mint orvosai jelentéktelennek tartották. Állapota azonban tegnap óta oly aggasztóra fordult, hogy hozzátartozói a legrosszabbtól tartanak.

— **Difteritisz és vörhenyjárvány.** A kettős rém újból kísért városunkban — még nem a legelterjedtebben bár de felölátható, hogy nagyobb dimenziókat fog ölteni. A hatóság mindenféle a legerélyesebb rendszabályokat veszi igénybe. Már áldozatai is vannak a járványnak. Berger Antalnak egy kis csemelétjét tegnap temették el.

— **Verekedés áldozata.** Ma délelőtt egy apró csepatatéből kifolyólag Antunovicz Bodozné összeverekedett néhány társával. A verekedésnél támadói üveggel harcoltak ellene — úgy, hogy ennek következtében a korházba kellett szállítani, ahol ápolásban részesül.

— **Figyelmeztetés a bérkocsisoknak.** Egy felmerült esetről kifolyólag, amikor is egy bérkocsis egy difteritisben elhunyt halottat fiakkeron vitt ki a temetőbe, — nem lesz felesleges, ha egyrészt a bérkocsisok figyelmét felhívjuk arra, hogy ez szigorúan tiltott cselekmény — másrészt hogy a közegészség közegeit felhívjuk, hogy ha ilyen eset mégis megtörténik a szükséges desinfectiót el ne mulasztják.

— **Felülfizetések és adakozások.** A szabadkai ker. betegs. pénztár igazgatósága által rendezett jótékonycélú tombola játékkal össze kötött táncvizigalom alkalmával felül fizettek a következők: dr. Ott Konrád Szeghegy 1 frt. 20 kr. dr. Kopeckzy Károly Mélyku! 20 kr. Drégely Kálmán Mélyku! 20 kr. Fehér Márton Bajmok 20 kr. Spergely Imre Bajmok 1 frt. Medrinyi Adorján Jankovác 1 frt. Tak. pénzt. és Népbank 2 frt. Frank Salamon 2 frt. Kovács Lőrincz 50 kr. dr. Vécsé; Samu 5 frt. Hartmann Rafaelné 5 frt. Császka György érsek 5 frt. Manojlovcisné 80 kr. Nagy Mátyás 20 kr. Krizmanics János 50 kr. dr. Barta Antal 2 frt. Racsmány Ferencz 50 kr. Racsmány Béla 50 kr. Zuckmann 50 N. N. 1 frt. Krausz Mór csantavér 20 kr. Kulhanek Alfréd 5 frt. Pfalcz Jenő 50 kr. Schamburg N. 1 frt. 50 kr. Grünbaum Lipót 1 frt. Kladek István 2 frt. dr. Klein Adolf 3 Kunetz Ignác 2 frt. Gálffy György 5 frt. Jakobcsics Gyula 1 frt. Lyubibratics Kelemen 20 kr. Horovitz Ignác 1 frt. Halbrohr Adolf 1 frt. dr. Wilhelm Adolf 70 kr. Szőke Bertalanné 1 frt. Krausz és Fischer 2 frt. összesen 57 frt. 40 kr. Tombola tárgyakat ajándékoztak: Reiff Antal 1 dohányzó készü- lék, 1 fogast és 1 képet. Gálik János 1 szivar- gyújtó gépet. Racsmány Ferencz 3 kazet- tát. Hoffmann Félix 1 dohányszita. Krausz és Fischer 300 drb. névjegy papir. Dr. Klein Adolf két üveg cognac. Kuthy György egy pálinkás szerviz. Hirth Lipót egy regényt Krauser Károly 1 vaj tartot és 1 dohány szelenczét. Csonka József két virág vázát. Fierst István szalon czukedik és végül a gáz- gyár igazgatósága a világitást teljesen ingyen adta. Fogadják a nemes szívű adakozók ez uton is az árvák nevében an igazgatóság hálás köszönetét. A bál tiszta jövedelme 176 frt 62 kr.

— **Dalestély Adán.** Az adai görög keleti templomi énekkar részben saját alapítókéje gyarapítására, részben an adai inségesek fel- segélyezésére tegnap táncvizigalommal egybe- kötött dalestélyt rendezett.

— **A szerb nemzeti színház előadása.** A szerb nemzeti színtársulat Zomborban tegnap kezdte meg előadásait a városi színházban „Szlobodáka” című népszínművel.

S Z I N H Á Z.

Az ember tragédiája. Rengeteg színlapokon hatalmas betűkkel hirdette a director, hogy Madách remek művét „fényes kiállítással és új korhú jelmezekkel stb. stb.” adatja elő február hó 26-án megismételteti vasárnap és harmadszor ma is. Persze elmaradhatlan a színlapokról, hogy mi minden új díszletet festetett „semmi költséget nem kimólve.”

Anyira zuffolt háza volt a mi szerencsés directorunknak, hogy még a zenekari ülések közé is székeket tétetett annak a néhány embernek, ki okvetlen megakarta nézni az első előadást. De nem is csodálható ez a különben örvendős dolog, mert több, mint nyolczesztendeje nem adták nálunk az „Ember tragédiáját!”

Nem fogunk a díszletekről referálni, csak annyit jegyzünk meg, hogy valamivel tán mégis többet érdemelt volna ez a nagy közön- ség.

Vidéki színpadon — plane a mienken, ahol talán a legszükségesebb gépek, függönyök, súlyesztők sincsenek — persze nem lehet az Ember Tragédiáját úgy előadni, mint a fővá- rosban, de azt mégis megkivánhatjuk, hogy ne nyirbálják meg annyira Madách remekmü- vét, amennyire itt megnyirbálták. Elég talán, ha csak azt emlíjük, hogy a Londoni vásár, egyike a legszebb legmozgalmasabb képeknek teljesen kimaradt.

Valaki az első előadás után azt a rossz él- czet koczkatálta meg, hogy másuap a tragé- diának azt a részét fogják előadni, amit első nap kihagytak.

A szereplőkről már több jót mondhatunk, már azért is, mert nem nagy igényekkel mentünk an előadásra Szerepüket majd mind- annyian jól letanulták, ami hát mindenetre dicsérendő. Hanem hát ennek is meg volt az az árnyoldala, hogy különösen *Lomniczi* ki Ádám nehéz szerepére vállalkozott — a legszebb részleteket, a legremekebb gondolata- tokat — leercitálták, mint valami diák, aki jól megtanulja leczkáját.

Talán tán nem is szabad bírálnunk a szó igaz értelmében, éppen azért csak annyit, hogy *Lomniczi* vállalkozása dicsérendő dolog, hogy megjátszani nem igen tudta szerepét, nem írjuk fel hibául. Véleményünk az *Lom- nicziról*, hogy ő nem erre a szerepkörre való. Hisszük is, hogy — ha jövőre ismét hozzánk jön — a hősszerelmes szerep helyett operette buffo lesz.

Lányi Irma (Éva) csinosan játszott, de az ő erejét is felülmulta a nehéz — habár hálás — szerep.

Legtöbbet nyújtott *Kalmár* (Lucifer) és a közönség is leginkább őt tapsolta. Mindvégig ügyesen játszott. Maskja is igen jó volt, csak jelmezével nem voltunk megelégedve. Inkább Hamlett jelmez volt az; ami különben tán in- kább a director hibája, mert legább egy Lucifer jelmezt csináltathatott volna.

Ügyes volt még *Boross Ferike* a 7-ik kép- ben, mint Heléna Izóra komornája. *Hatala* (Hippia) kis szerepében szintén elismerést ér- demel; különösen sikerült haldoklási jelenete.

A francia forradalmi jelenet a legsikerül- tebb volt és a közönség is emél a jelenetnél tapsolt legtöbbit. Az előadás különben nem tette azt a jó hatást a közönségre, amit tán Madách remekműve megérdemelt volna. Ennek azonban nagyobb részt az az oka, hogy szin- padí kellékek tekintetében végtelen szegények vagyunk.

A színügyi bizottság megszivlelhetné egy kissé ezt a dolgot.

Törvénykezés.

Bűnfenyítő végtárgyalások.

Kir. törvényszékünknel 1898. febr. 28-án Egri Mihály emberölés. Mátus Milán sikkasz- tás. — Lukács Menyhért, emberölés. — Sza- nyó Mihály rágalmazás. — Márczius 22-én. Reinholcz Ferencz sikkasztás. — Csorba Jó- zsef erőszak. — Szabó A. Mátyás orgazdaság. — Spitzer József csalás. — Márczius 4-én. Phól József, emberölés. — Berkovics Simon suly. testi sértés. — Miskovics János, lopás. — Kalmár Péterné, súlyos testi sértés.

KIADO ES LAPTULAJDONOS:

Krausz és Fischer könyvnyomdája Szabadkán

644 sz. 1898. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék mint telek- könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Haverda Boldizsár végrehajthatónak Papp József végrehajtást szenvedő elleni 500 frt töke- követelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében, a szabadkai kir. törvényszék (a sza- badkai kir. járásbírószág) területén lévő Szabadka város határában fekvő a szabadkai 2612. sz. betétben A + 3922. hrsz. V. kör 1017 hrsz. 133 □ 61 kiterjedést és Papp József nevében álló ház és beltelekre az árverést 720 frtban ezenel megállapított ki- kiálltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1898 évi április hó 28-ik napján délelőtti 9 órákor a szabadkai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megáll- apított kikiálltási áron alul is eladatnifognak.

Árverezési szándékozók tartoznak az ingat- lan becsárának 10%-át vagyis 71 frt — krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban és értelmében jelzett árfoylammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1891 LX. tcz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges e helyezéséről kiálltolt szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Szabadkán a kir. tszék mint telekkönyvi hatóság 1898 február hó 17-ik napján.

Dr. Eperjesy Béla,
kir. tszéki bírő.